

Orhot Tsadikim

Chapitre 10 - L'inquiétude et la tristesse

השער העשירי - שער הדאגה

הדאגה זאת המידה היא רעה ברוב עניניה והיא ניכרת על כל הפנים, כדכתיב (בראשית מו): "וירא אותם והנם זועפים", וכתיב (נחמיה ב ב): "מדוע פניך רעים ואתה אינך חולה". ואמר אחד מן החכמים: איני מוצא כלל באנשי נפשות העליונות סימן דאגה. הדאגה על עולם זה להשיג מאומה היא מגונה מאד, והיא לא נמצאת כלל באנשים הבוטחים בשם ומאמינים בו. הדאגה והיגון הם מכלים הלב, והם חולי

הגוף. והדאגה הרעה שבכל הדאגות היא שירדוף אחר העבירות, ובעת שלא ימצא כל חפץ לבו, אז הוא דואג ומצטער. הדואג על עולם זה, הוא רחוק מאד מן התורה והמצוות והתפילה, לכן יחוש מאד לתקן המידה הזאת, להסיר אותה ממנו. ואין צורך להאריך ברעתה, כי כל הטובות הבאות מן השמחה הן היפוך בדאגה.

ועתה תתבונן, כי גם יש בדאגה דרכים טובות, כמו שאמר הנביא (איכה ג לט): "מה יתאונן אדם חי גבר על חטאיו". החוטא צריך להגדיל יגון בלבבו ולהיאנח במרירות הלב על שמרד נגד יוצר הכל. אם הפסיד דינר, קשה בעיני האדם, ואם אבד עושרו ויצא נקי מנכסיו, הלא נפשו עליו תאבל, וכן על הצרות כאבו נצח ויגון בלבבו - ויותר

A la découverte du Beth Hamikdash

Un livre référence sur le Temple de Jérusalem. Une centaine d'illustrations et une description encyclopédique du Beth Hamikdash et de son histoire.

ראוי שיצטער ויאנח על שהמרה נגד השם, יתברך, ולא זכר חסדיו וטובותיו עליו. דע כי מדרגות התשובה הכל לפי עוצם היגון, כי היגון בא מאת טוהר הנפש הנשמה העליונה, ועל כן מקובל היגון והדאגה לפני השם, יתברך.

והמשל בזה המלך אשר הכעיסוהו ילידי ביתו הקרובים אליו, והם מאצילי הארץ הנכבדים, יתן להם יותר חנינה וחמלה, מחמלתו על הרחוקים והפחותים - לכן יחמול השם, ברוך הוא, על הנשמה שהיא מצטערת ודואגת על חטאתיה. וכן אמר דוד (תהלים לח י): "אדני נגדך כל תאותי ואנחתי ממך לא נסתרה". הדמעות באו מן היגון והדאגה. והנה שערי דמעות לא ננעלו (בבא מציעא נט א), דכתיב (תהלים קיט קלו): "פלגי מים

ירדו עיני על לא שמרו תורתך", וכתוב (תהלים לח יט): "כי עוני אגיד אדאג מחטאתי". ולעולם יקח יגון בלבבו על מה שעבר, וידאג על העתיד, ויירא תמיד שמא לא ישלים חוק התשובה, וכתוב (משלי כח יד): "אשרי אדם מפחד תמיד", אפילו אם היה עכשיו זכאי וצדיק גמור, יירא לעולם שמא יבוא חטא לידו.

וכן מצינו ביעקב, אף על פי שאמר לו הקדוש ברוך הוא (בראשית כח טו): "ושמרתך בכל אשר תלך", היה ירא שמא יגרום החטא. וכן אמר דוד (תהלים כז יג): "לולא האמנתי לראות בטוב ה' בארץ חיים", אף על פי שהיה יודע שהיה חסיד גמור, שמא יגרום החטא שלא יבוא לנועם הצדיקים (ברכות ד א). ולעולם ידאג שמא אין עבודתו מקובלת לפני המקום, ברוך הוא, ושמא הוא מאותם שנאמר עליהם (ישעיה א יב): "מי בקש זאת מידכם רמוס חצרי", על כן יוסיף אומץ. משל, ומעשה בחכם אחד שראה אדם אחד דואג, אמר לו: אם דאגתך על עולם זה - ימעט השם, יתעלה, דאגתך. ואם דאגתך על עולם הבא - יוסיף השם,

A la découverte du Beth Hamikdash

Un livre référence sur le Temple de Jérusalem. Une centaine d'illustrations et une description encyclopédique du Beth Hamikdash et de son histoire.

ברוך הוא, דאגה על דאגתך.

והדאגה מועלת לענין התורה, שיחזור תמיד אולי ישכח. גם הדאגה מועלת לענין שלא יריב עם אדם בחנם, כי ירא פן ישיגהו היזק מן המחלוקת. אך בלילה, כשאדם קם ללמוד, לא יירא משדים בקומו ממטתו, ויחשוב: כמה הולכים יחידים בלילה ולא היה להם היזק! ויבטח בשם, ברוך הוא, ויקום ולא יפחד. רב וחסיד רחוק מעירו לא יימנע מלילך שם.

ללמוד משום פחד הדרכים, כדרך שאמר העצל (משלי כב יג): "ארי בחוץ בתוך רחובות ארצח", אלא יחשוב שרוב העולם הולכים ואינם ניזוקים, גם הוא כך לא יימנע מחמת הפחד, כי שלוחי מצוה אינם ניזוקים (פסחים ח ב). סוף דבר: בכל דאגותיו יגונו יכוין לשם שמים.

מת לו מת, יתאבל ויבכה ויצטער, כי אולי מת בעבור שחטא הוא, ובעוון אבות בנים מתים, והנה הוא כאילו הרגו, ויעשה תשובה וגדרים, ויתחנן לבורא, יתברך. אם מת אדם כשר, יצטער ויבכה עליו, ואותן הדמעות הקדוש ברוך הוא סופר אותן וגונזן בבית גנזיו, כמו שנאמר (תהלים נט ט): "שימה דמעתי בנאדך הלא בספרתך" (שבת קה ב). ואם יש צרה, כגון רעב ודבר או שאר פורעניות וכיוצא בהן, לעולם ידאג שמה

עוונותיו גורמים הענין, כי עכן מעל מעל בחרם ונפלו כמה אלפים (יהושע ז כב כ). וישוב לשם, ברוך הוא, כפי כחו. הלא

A la découverte du Beth Hamikdash

Un livre référence sur le Temple de Jérusalem. Une centaine d'illustrations et une description encyclopédique du Beth Hamikdash et de son histoire.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

מצינו שאלו לא דבר עם רבי יהושע בן לוי עבור שארי אכל יהודי תוך שלש פרסאות קרוב לעירו, כי היה לו לבקש רחמים שלא תהיה תקלה סביביו (מכות יא א). לכן יפחד תמיד מאלו העינים.

וכן מצינו, כשהיה רעב שלש שנים בימי דוד, חיפש באיזה עוון בא הרעב, ולבסוף מצא שבשבילו בא הרעב (יבמות עח ב). לכן בכל תקלה ידאג שמא מחמתו באה. ואם יש לו מזל טוב ושלוה, ידאג שמא יאכל בעולם הזה את העולם הבא. אם הוא עני מיוסר ביסורים, ידאג שמא העוני והיסורים הם פרי עוונותיו, והקרן קיימת לו לעולם הבא. ואם ביטל מדברי תורה מחמת העוני והיסורים, ידאג יותר. אם הוא חכם בתורה - שמא לא יהיו מעשיו לפי חכמתו, ואם אינו חכם - ידאג על זה כי אינו יכול להעמיק בשורש החסידות. ואם מכבדים אותו, יזהר שלא ישמח בכבוד ההוא, אך ידאג שמא באותו כבוד יקבל שכרו. ואם הוא חכם ונבזה בעיני העולם, ישמח בזה, אך ידאג שמתוך שהוא מבוזה אין העולם מקבלים תוכחותיו.

עוד טובות הדאגות והאנחות, כדאיתא בתנא דבי אליהו (פרשה ד): כל חכם וחכם מישראל שיש לו דברי תורה לאמיתו ומתאנח על כבודו של הקדוש ברוך הוא ועל כבודו של ישראל שנתמעט, ומחמד ומצפה על כבוד ירושלים ועל בית המקדש ועל הישועה שתצמיח בקרוב ועל קיבוץ גלויות. השם, ברוך הוא, משרה בקרבו רוח הקודש. לכן ידאג ויבכה על התורה שנשתכחה, ויאנח על יראי השם, ברוך הוא, אשר נמאסו, ויתמרמר על מיעוט חסידות ועל ישראל עם ה' אשר נדרסים ברגל, ויעלה ירושלים על ראש שמחתו, ויזכה לראות בשמחתה, כדכתיב (ישעיה סו י): "שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה".

השם ברוך הוא ברוב רחמין יזכנו להיות מן הרואים בכבודה של
A la découverte du Beth Hamikdash

Un livre référence sur le Temple de Jérusalem. Une centaine d'illustrations et une description encyclopédique du Beth Hamikdash et de son histoire.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

ציון, כדכתיב (ישעיה נב ח): "כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון",
ונאמר (ישעיה מ ה): "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי
ה' דבר".

A la découverte du Beth Hamikdash

Un livre référence sur le Temple de Jérusalem. Une centaine d'illustrations et une description encyclopédique du Beth Hamikdash et de son histoire.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions